2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

	Mertens de Wilmars	Koopmans	Bahlmann
Galmot	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Bosco	Due	Everling	Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο τη 15η Νοεμβρίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ G. FEDERICO MANCINI ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Η παρούσα διαφορά αφορά προσφυγή της Επιτροπής κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας, που ασκήθηκε δάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, εδάφιο 2, της συνθήκης ΕΟΚ. Η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Δημοκρατία ότι δεν συμμορφώθηκε με απόφασή της, της 12ης Ιανουαρίου 1983, σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων.

Συνοψίζω τα πραγματικά περιστατικά. Στις 19 Φεβρουαρίου 1982, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή σχέδιο κανονιστικής απόφασης περί θεσπίσεως του καθεστώτος που προανέφερα, το οποίο έθεσε σε ισχύ την 1η Μαρτίου (ordonnance 204, Journal officiel de la République française, αριθ. 51, της 2. 3. 1982) χωρίς να αναμείνει τις παρατηρήσεις που η Επιτροπή διατυπώνει δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 3, της συνθήκης ΕΟΚ. Η κανονιστική απόφαση προβλέπει ότι το κράτος αναλαμβάνει προσωρινά ένα μέρος των δαπανών που απορρέουν από την κοινωνική ασφάλιση. Ωστόσο, για να επιτύχει ο ενδιαφερόμενος επιχειρηματίας την ελάφρυνση αυτή πρέπει να συνάψει με το κράτος, πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1982, συμφωνία διαρκείας 12 μηνών, στην οποία καθορίζονται με ακρίβεια οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ως προς τη διατήρηση

1 — Μετάφραση από τα ιταλικά.

ορισμένου επιπέδου απασχολήσεως και νέων επενδύσεων. Προβλέπεται, επίσης, η δυνατότητα ανανεώσεως των συμφωνιών αυτών για μια δεύτερη περίοδο 12 μηνών. Τα μέτρα εκτελέσεως των διατάξεων αυτών θεσπίστηκαν με την απόφαση (décret) 82-340 της 16ης Απριλίου 1982 (Journal officiel de la République française, αριθ. 90, της 17. 4. 1982).

Μερικούς μήνες αργότερα, συγκεκριμένα στις 12 Ιανουαρίου 1983, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γαλλία να καταργήσει το εν λόγω καθεστώς μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης. Η προθεσμία αυτή έληξε στις 21 Ιανουαρίου 1983. Στις 23 Φεβρουαρίου 1983 η γαλλική κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή ότι θα ξαναεφάρμοζε το καθεστώς αυτό, αφού, όμως, το τροποποιούσε κατά τρόπο που να διασφαλίζεται καλύτερη αναλογία μεταξύ της χορηγούμενης ενισχύσεως και της επενδυτικής προσπάθειας εκ μέρους των επιχειρήσεων (βλέπε παράρτημα 3 της προσφυγής). Η Επιτροπή, διαβλέποντας στη συμπεριφορά αυτή τη θέληση μη συμμόρφωσης προς την απόφασή της, άσκησε την παρούσα προσφυγή. Ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη υποχρέωση που υπέχει από τη συνθήκη.

2. Νομίζω ότι πρέπει να υπογραμμιστεί *από την αρχή* ότι η υπόθεση δεν αφορά την ουσία των γαλλικών μέτρων. Πράγματι, η απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983, με την οποία η Επιτροπή τα έκρινε αντίθετα προς το άρθρο 92 της συνθήκης, δεν προσεβλήθη από το κράτος προς το οποίο απευθυνόταν και, επομένως, έχει καταστεί οριστική. Κατά συνέπεια, καθήκον μας είναι, απλώς, να διαπιστώσουμε αν η Γαλλία εξετέλεσε την απόφαση θεσπίζοντας, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τους αναγκαίους για το σκοπό αυτό κανόνες.

Ας εξετάσουμε, λοιπόν, το περιεχόμενο της απόφασης. Η απόφαση αποτελείται από τρία άρθρα. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1, ορίζει ότι «η Γαλλική Δημοκρατία καταργεί, εντός μηνός από την ημέρα της κοινοποίησης της ... απόφασης, το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων, το οποίο θεσπίστηκε υπό μορφή ανάληψης από το κράτος μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που οφείλουν οι εργοδότες του τομέα». Στην υποχρέωση αυτή, το δεύτερο εδάφιο προσθέτει ακόμη μία: «Η Γαλλική Δημοκρατία — ορίζεται στην απόφαση — δεν χορηγεί πλέον καμιά ενίσχυση δυνάμει του εν λόγω καθεστώτος από την ημέρα της κοινοποίησης της ... απόφασης». Η συγκεκριμένη έκταση εφαρμογής των διατάξεων αυτών διευκρινίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις. Πράγματι, σύμφωνα με την τελευταία αιτιολογική σκέψη του τρίτου μέρους της (σελίδα 8), η κατάργηση του καθεστώτος ενισχύσεων συνεπάγεται η γαλλική κυβέρνηση να μη συνάψει πλέον «καμία σύμβαση» και να θέσει τέλος «στις συμβάσεις που έχουν ήδη συναφθεί με τις επιχειρήσεις».

Κατά συνέπεια, η Γαλλία είναι, εν ολίγοις, υποχρεωμένη: α) να καταργήσει το ισχύον καθεστώς· β) να διακόψει τις ήδη χορηγούμενες ενισχύσεις. Η πρώτη υποχρέωση, όπως ανέφερα, επιβάλλει τη μη ανανέωση των συμβάσεων που έχουν συναφθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1982. Όμως, κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας, η γαλλική κυβέρνηση παραδέχθηκε ότι ορισμένες από τις συμβάσεις αυτές ανανεώθηκαν· πρόσθεσε, όμως, ότι η ανανέωση αυτή έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις ενός άλλου μέτρου που θεσπίστηκε με τη μορφή απόφασης (décret), στις 7 Ιουνίου 1983.

Για να γίνει κατανοητή η σημασία του αμυντικού αυτού ισχυρισμού πρέπει να εκτεθούν ορισμένα μεταγενέστερα πραγματικά περιστατικά. Στις 5 Μαΐου 1983, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή σχέδιο ενός νέου μέτρου σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων στις επιχειρήσεις

κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων. Κρίνοντας ότι το μέτρο αυτό δεν διέφερε ουσιωδώς από το προηγούμενο και ότι, κατά συνέπεια, ήταν αντίθετο προς το άρθρο 92, η Επιτροπή κίνησε την πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 93, παράγραφος 2· ενώ όμως η διαδικασία αυτή ήταν εν εξελίξει, η Γαλλία θέσπισε τις επίδικες διατάξεις (συγκεκριμένα στις 7 Ιουνίου 1983). Η Επιτροπή, κατόπιν αυτού κίνησε την άλλη πριν από την άσκηση προσφυγής διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 169 της συνθήκης· επειδή ούτε η διαδικασία αυτή απέδωσε αποτελέσματα, άσκησε την παρούσα προσφυγή (171/83) ενώπιον του Δικαστηρίου, στις 4 Αυγούστου 1983.

Εξάλλου πρέπει, επίσης, να προστεθεί ότι μπορούμε να λάβουμε υπόψη μας τη δεύτερη απόφαση, χωρίς όμως να ασχοληθούμε μ' αυτή· ιδίως, δεν είμαστε υποχρεωμένοι να εξετάσουμε αν περιορίζεται να επαναλάβει την προηγούμενη απόφαση ή αν περιλαμβάνει καινοτομίες που να αποκλείουν την αντίθεσή της προς το άρθρο 92. Επαναλαμβάνω ότι στην προκειμένη περίπτωση πρέπει μόνο να εξακριβωθεί αν ανανεώθηκαν οι συμβάσεις που είχαν συναφθεί βάσει της πρώτης αποφάσεως. Στο σημείο αυτό, δεδομένου ότι η καθής κυβέρνηση προέβη σε συγκεκριμένες ομολογίες, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Δεν μένει, λοιπόν, παρά να διαπιστωθεί ότι η Γαλλία δεν συμμορφώθηκε προς την πρώτη από τις υποχρεώσεις που της επέβαλε η απόφαση της Επιτροπής.

3. Έρχομαι στη δεύτερη υποχρέωση, τη διακοπή δηλαδή των ενισχύσεων που ήδη εχορηγούντο, θέτοντας τέρμα στα αποτελέσματα των συμβάσεων που είχαν συναφθεί πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1982. Και στο σημείο αυτό είναι χρήσιμες οι διευκρινίσεις, στις οποίες προέβη η γαλλική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας. Κατά τη στιγμή της σύναψης της συμβάσεως, μας είπε, δίδεται στον επιχειρηματία μια βεβαίωση που καθορίζει το ποσοστό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που του επιτρέπεται να μην καταβάλει κατά τη λήξη των μηνιαίων ή τριμηνιαίων προθεσμιών που προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι. Ο μηχανισμός αυτός, λοιπόν, είναι τέτοιας φύσεως ώστε να καθιστά αυτόματη την εκτέλεση των συμβάσεων οι οποίες — όπως ομολογήθηκε — συνέχισαν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως. Συμμορφούμενη προς αυτή η καθής κυβέρνηση όφειλε να θεσπίσει μέτρα που να μην επιτρέπουν στους επιχειρηματίες να συνεχίσουν να καταβάλλουν μειωμένες εισφορές. Είναι, όμως, προφανές ότι καμία τέτοια διάταξη δεν θεσπίστηκε.

Επί του σημείου αυτού η Γαλλία αντιτάσσει ότι, νοούμενη με βάση την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η απόφαση δεν της επέβαλε την υποχρέωση αναστολής εκτελέσεως των συμβάσεων· επικαλείται, κατά την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου, της 12ης Ιουλίου 1973 (υπόθεση 70/72, Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (Racc. 1973, σ. 813). Στην υπόθεση αυτή επρόκειτο ομοίως για προσφυγή βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2. Η Γερμανία κατηγορείτο ότι δεν είχε συμμορφωθεί με απόφαση που της επέβαλε να διακόψει τις ενισχύσεις που χορηγούσαν οι αρχές βάσει εθνικών κανόνων για την εξυγείανση των ανθρακοφόρων λεκανοπεδίων. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση δεν καθόριζε με τον απαραίτητο βαθμό ακριβείας ποιο ήταν το πεδίο εδαφικής εφαρμογής εντός του οποίου το ευεργέτημα αυτό έπρεπε να θεωρηθεί ως παράνομο, και από την ασάφεια αυτή κατέληξε σε ένα συμπέρασμα που είχε ως αποτέλεσμα την απαλλαγή, δηλαδή ότι δεν μπορούσε να προσαφθεί στις γερμανικές αρχές, όπως δέχτηκε, η αιτίαση ότι εφάρμοσαν τους κανόνες της εθνικής τους νομοθεσίας ακόμα και μετά την κοινοποίηση της απόφασης για να προστατεύσουν «τους επενδυτές» που ανέ-

πτυσσαν τη δραστηριότητά τους σε ζώνες που θα έπρεπε μεταγενέστερα να αποκλειστούν από το ευεργέτημα των εν λόγω ενισχύσεων (βλέπε σκέψη 23).

Έτσι, η γαλλική κυβέρνηση προτείνει να εφαρμοστεί η αρχή αυτή στην παρούσα υπόθεση. Η απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983 δεν μπορεί να ερμηνευτεί παρά μόνο υπό την έννοια ότι διατηρεί τα έννομα συμφέροντα (δηλαδή τις εύλογες προσδοκίες) των επιχειρηματιών και, επομένως, τις υπό εκτέλεση συμβάσεις. Ωστόσο, δεν νομίζω ότι το επιχείρημα είναι βάσιμο. Πρώτον, η υπόθεση, για την οποία επρόκειτο στην απόφαση του 1973 ήταν πολύ διαφορετική από την υπόθεση που μας απασχολεί σήμερα. Η απόφαση εκείνη ήταν πράγματι ασαφής· η παρούσα απόφαση δεν είναι ασαφής, εφόσον η Επιτροπή χρησιμοποιεί ένα ρήμα — «sopprimere» (καταργώ) — η σημασία του οποίου δεν μπορούσε να είναι σαφέστερη. Προσθέτω, ότι το αν η απόφαση έθιξε τα συμφέροντα των επιχειρηματιών που λαμβάνουν ενισχύσεις ισοδυναμεί με έλεγχο ουσίας· όπως δε επανειλημμένα υπογράμμισα μια τέτοια εξέταση δεν μας επιτρέπεται.

Κατά συνέπεια, διαπιστώνω ότι η Γαλλική Δημοκρατία συνέχισε να εκτελεί τις εκκρεμείς συμβάσεις και ότι από αυτή την άποψη, επίσης, παρέβη μια από τις υποχρεώσεις της.

4. Κατά συνέπεια των σκέψεων που ανέπτυξα μέχρι τώρα, καταλήγω προτείνοντας στο Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν συμμορφώθηκε προς αυτή την απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιανουαρίου 1983 σχετικά με τις ενισχύσεις στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων που θεσπίστηκαν με την κανονιστική απόφαση 204, της 1ης Μαρτίου 1982, η οποία δημοσιεύτηκε στο Journal officiel της 2ας Μαρτίου 1982. Η Γαλλική Δημοκρατία πρέπει επίσης να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το κριτήριο που εφαρμόζεται σε περίπτωση δικαστικής ήττας. (Πρβλ. άρθρο 69, παράγραφος 2, εδάφιο 1, του κανονισμού διαδικασίας).